

KYRKOSTYRELSENS CIRKULÄR

Nr 3/2005
7.1.2005

KYRKANS CENTRALFONDS UNDERSTÖDSSYSTEM FR.O.M. ÅR 2005

Kyrkostyrelsen har vid sitt plenum i december 2004 godkänt nya principer för understödssystemet från och med år 2005 (se bilaga). De nya principerna medför följande ändringar:

Verksamhetsunderstöd enligt prövning

Understödet är avsett för tillfällig hjälp. Det kan fås tre år i följd, om inte en längre period anses vara ändamålsenlig på grund av särskilda förhållanden i församlingen. Efter detta kan församlingen få utvecklingsunderstöd, förutsatt att en utvecklingsplan uppgjorts för balanseringen av ekonomin.

Kyrkostyrelsen beslöt att det är ändamålsenligt att bevilja en församling verksamhetsunderstöd enligt prövning för en längre period än tre på varandra följande år av följande orsaker:

- I Församlingen är av geografiska skäl i behov av verksamhetsunderstöd enligt prövning, varvid åtminstone en av följande förutsättningar uppfylls:
  - a) Församlingen är en skärgårdsförsamling.
  - b) Församlingen har flera permanenta verksamhetsställen, som med tanke på församlingens areal är belägna så oskäligt långt ifrån varandra att de kan betraktas som separata verksamhetscentrum.

II Understöd enligt prövning för viss tid

Om en församling står i beråd att fatta beslut om församlingssammanslagning kan understöd beviljas fram till verkställandet av sammanslagningen, dock inte för mer än sammanlagt fem år i följd. För fortsatt understöd förutsätts ett utlåtande av domkapitlet om hur sammanslagningsprojektet framskrider och när sammanslagningen kan genomföras.

III Årligt understöd som beviljas av andra orsaker

Understödet kan beviljas en församling som är i behov av ökat ekonomiskt stöd främst på grund av exceptionella eller tillfälliga ekonomiska svårigheter. I bedömningen av detta behov beaktas även lokala specialförhållanden. Församlingen skall i sin ansökan i detalj beskriva de grunder och särskilda förhållanden som den anser har orsakat problemen i balanseringen av ekonomin under det innevarande året. Det är då skäl att betona sådana uppgifter som inte framgår av den allmänna statistiken. Vid ansökan om understöd skall församlingen lämna in en utredning över åtgärderna för att balansera ekonomin (för ansökningsåret och de två följande åren).

Domkapitlens utlåtanden har en synnerligen stor betydelse vid beviljandet av detta understöd. Vidare förutsätts att domkapitlens samarbetskonsulter eller utredningsmän i mån av möjlighet deltar i planeringen av balanseringsåtgärderna för ekonomin i de församlingar som ansöker om understöd. Likaså skall alla eventuella samarbetsprojekt kartläggas och undersökas innan församlingen ansöker om detta understöd.

Samarbetsunderstöd

Samarbetsunderstödet förkortas tidsmässigt från nuvarande fem år (årlig sänkning 20 %) till fyra år (årlig sänkning 25 %). Understödsbeloppet minskar således med 17 % jämfört med nuläget.

Understöd för sammanslagning

Understödet för sammanslagning av församlingar minskar något från och med år 2007 räknat enligt euro/medlem. Från och med 2007 utgår man från högst 7 000 medlemmar i beräkningen av medlemsantalet i en församling, till skillnad från nuvarande 10 000 medlemmar.

År 2007 höjs sammanslagningsunderstödet för församlingar som skall gå samman med 10 %, om det är fråga om en sammanslagning över kommungränserna, dvs. inte i samband med kommunsammanslagning.

Från och med 2007 betalas till sammangående församlingar extra verksamhetsunderstöd i tre år i stället för nuvarande fem år.

KYRKOSTYRELSEN

Risto Junttila

Leena Rantanen

ISSN 0782-9558

Tryckort: Kyrkostyrelsens kopieringscentral

KYRKANS CENTRALFONDS UNDERSTÖDSSYSTEM FR.O.M. ÅR 2005

I Understödsanslagen i verksamhets- och ekonomiplanen för kyrkans centralfond 2005–2007

(1 000 euro)	2005	2006	2007
komplettering av skatteintäkterna	5 000	5 500	4 500
traditionellt enligt prövning	1 800	1 000	500
utvecklingsunderstöd	2 500	3 000	3 000
byggnadsunderstöd	5 600	5 500	5 000
övrigt	200	200	200
	15 100	15 200	13 200

Kyrkomötet fastställde i november 2003 verksamhets- och ekonomiplanen för kyrkans centralfond för åren 2004–2006. Samtidigt beslöts att det understödsanslag som reserverats för församlingarna fastställs till cirka 15 miljoner euro per år för treårsperioden 2004–2006. Vidare utstakades vissa utvecklingstrender enligt följande:

- 1) Understöd enligt prövning är avsett för tillfällig hjälp och kan fås tre år i följd, om inte en längre period anses vara ändamålsenlig med anledning av särskilda förhållanden i församlingen. Denna treårsperiod upphör i slutet av år 2004. Följaktligen minskas de anslag som reserverats för traditionellt verksamhetsunderstöd enligt prövning med 50 % årligen från och med år 2005.
- 2) De anslag som reserverats för utvecklingsunderstöd höjs.
- 3) Kompletteringen av skatteintäkterna skall allt tydligare bli en huvudsaklig understödsform, och således höjs även anslagen för detta ändamål.

Församlingarnas understödssystem finansieras så att en tilläggsavgift uppbärs av församlingarna progressivt på basis av samfundsskatten. Till följd av de skattelättnader som genomförts och den sänkta samfundsskattesatsen kommer ökningen i såväl kyrkoskatte- som samfundsskatteinflödet att mattas av avsevärt. Kyrkomötet beslöt i november 2004 att det totala anslag som reserverats för understöden sänks med 2 miljoner euro från och med år 2007. Minskningen gäller särskilt komplettering av skatteintäkterna och byggnadsunderstöd.

II Understödsformer

1. Komplettering av skatteintäkterna

I 9 § i lagen om kyrkans centralfond bestäms följande:

Komplettering av skatteintäkterna beviljas en församling när summan av församlingens kalkylerade kyrkoskatt och den samfundsskatt som har debiterats beräknad per närvarande medlem underskrider en utjämningsgräns som bestäms enligt kommunens invånartäthet och som i enlighet med vad kyrkostyrelsen närmare bestämmer är 65–80 procent av den genomsnittliga summan av den kalkylerade kyrkoskatten och den samfundsskatt som har debiterats beräknad per närvarande medlem i samtliga församlingar.

Kompletteringen av skatteintäkterna utgör skillnaden mellan utjämningsgränsen och summan av den kalkylerade kyrkoskatten och den samfundsskatt som skall betalas beräknad per närvarande medlem i församlingen, multiplicerad med församlingarnas vägda genomsnittliga inkomstskattesats och antalet närvarande medlemmar i församlingen vid utgången av det år under vilket de inkomster influtit som beskattningen hänför sig till. Om församlingens inkomstskattesats understiger den vägda genomsnittliga inkomstskattesatsen för samtliga församlingar, skall dock som församlingens kalkylerade kyrkoskatt användas den kyrkoskatt som församlingen skall betala.

Kyrkostyrelsen kan nedsätta beloppet av den komplettering av skatteintäkterna som beräknats på ovan nämnt sätt för en församling med tillgångar som ger en betydande avkastning eller med en inkomstskattesats som är låg jämförd med inkomstskattesatsen i de övriga församlingar som erhåller understöd och för vilken en komplettering av skatteintäkterna, med beaktande även av församlingens godtagbara behov och de understöd som övriga församlingar erhåller, skulle bli oskäligt stor.

Kyrkostyrelsen kan nedsätta den kalkylerade kompletteringen av skatteintäkterna. Strävan är att Kyrkostyrelsen så specifikt som möjligt riktar kompletteringarna av skatteintäkterna till de församlingar som behöver understöd och i motsvarande mån minskar beloppet av komplettering för sådana församlingar som enligt bokslutsuppgifterna inte är i behov av understöd. Till exempel i januari 2004 utjämnades skatteåret 2002 enligt följande: om en församling år 2002 hade beviljats mer verksamhetsunderstöd än nödvändigt, avdrogs detta överflödiga understöd från kompletteringen av skatteintäkterna. Församlingen hade fått för mycket verksamhetsunderstöd i det fall att posten årsbidrag-avskrivningar för år 2002 var positiv. Storleken på nedskärningen motsvarade då antingen 1) årsbidrag-avskrivningarna (en del av understödet har varit för mycket), 2) det beviljade understödet för år 2002 (hela understödet har varit för mycket) eller 3) kompletteringen av skatteintäkterna (nedskärningen kan inte vara större än den föreslagna beräknade kompletteringen).

Kompletteringarna av skatteintäkterna kommer att fördelas på ovan beskrivna sätt även under kommande år.

För tillfället bestäms utjämningsgränsen för kompletteringen av skatteintäkterna enligt invånartätheten i kommunen. Ovan nämnda 9 § 1 mom. kommer sannolikt att ändras så att det vid fastställandet av utjämningsgränsen utöver invånartätheten även är möjligt att beakta medlemsantalet i församlingen. Lagändringen kan dock träda i kraft tidigast i början av år 2006.

2. Verksamhetsunderstöd enligt prövning

I 9 a § i lagen om kyrkans centralfond bestäms följande:

Understöd enligt prövning kan beviljas en församling eller kyrklig samfällighet, om denna på grund av avsides läge, långa avstånd, skärgårdsförhållanden, lågt medlemsantal, byggprojekt, utvecklande av samarbetet mellan församlingar och av de ekonomiska församlingsenheterna eller på grund av andra särskilda orsaker är i behov av ekonomiskt stöd.

Kyrkostyrelsen kan bevilja understöd enligt prövning för viss tid även för att ett ändamålsenligt och kostnadsmässigt fördelaktigt samarbete mellan församlingar eller en ändamålsenlig och kostnadsmässigt fördelaktig församlingsstruktur skall kunna åstadkommas, trots att understöd enligt prövning inte annars skulle kunna beviljas.

2.1 Traditionellt verksamhetsunderstöd enligt prövning (9 a § 1 mom.)

Understödet är avsett för tillfällig hjälp och kan fås tre år i följd, om inte en längre period anses vara ändamålsenlig med anledning av särskilda förhållanden i församlingen. Efter detta kan församlingen få utvecklingsunderstöd, förutsatt att en utvecklingsplan uppgjorts för balanseringen av ekonomin.

Kyrkostyrelsen anser emellertid att det kan vara ändamålsenligt att bevilja en församling verksamhetsunderstöd enligt prövning också för en längre period än tre på varandra följande år av följande orsaker:

- I Församlingen är av geografiska skäl i behov av verksamhetsunderstöd enligt prövning, varvid åtminstone en av följande förutsättningar uppfylls:
  - a) Församlingen är en skärgårdsförsamling.
  - b) Församlingen har flera permanenta verksamhetsställen, som med tanke på församlingens areal är belägna så oskäligt långt ifrån varandra att de kan betraktas som separata verksamhetscentrum.

II Understöd enligt prövning för viss tid

Om en församling står i beråd att fatta beslut om församlingssammanslagning kan understöd beviljas fram till verkställandet av sammanslagningen, dock inte för mer än sammanlagt fem år i följd. För fortsatt understöd förutsätts ett utlåtande av domkapitlets samarbetskonsult om hur sammanslagningsprojektet framskrider och när sammanslagningen kan genomföras.

III Årligt understöd som beviljas av andra orsaker

Understödet kan beviljas en församling som är i behov av ökat ekonomiskt stöd främst på grund av exceptionella eller tillfälliga ekonomiska svårigheter. I bedömningen av detta behov beaktas även lokala specialförhållanden. Församlingen skall i sin ansökan i detalj beskriva de grunder och särskilda förhållanden som den anser har orsakat problemen i balanseringen av ekonomin under det innevarande året. Det är då skäl att betona sådana uppgifter som inte framgår av den allmänna statistiken. Vid ansökan om understöd skall församlingen lämna in en utredning över åtgärderna för att balansera ekonomin (för ansökningsåret och de två följande åren).

Domkapitlens utlåtanden har en synnerligen stor betydelse vid beviljandet av detta understöd. Vidare förutsätts att domkapitlens samarbetskonsulter eller utredningsmän i mån av möjlighet deltar i planeringen av balanseringsåtgärder för ekonomin i de församlingar som ansöker om understöd. Likaså skall alla eventuella samarbetsprojekt kartläggas och undersökas innan församlingen ansöker om detta understöd.

2.2 Utvecklingsunderstöd (9 a § 2 mom.)

2.2.1 Understöd av samarbete

Utvecklingsunderstöd beviljas för reformer och projekt ämnade att öka samarbetet mellan två eller flera församlingar med målet att uppnå bestående kostnadsbesparingar. Utvecklingsprojekt för ekonomiskt samarbete kan genomföras på ekonomiregion-, landskaps-, prosteri- eller stiftsnivå. Också samarbete med andra instanser (t.ex. kommuner) är möjligt. Understöden beviljas på basis av en samarbets- och utvecklingsplan som utarbetats av de ansökande församlingarna; i planen skall bland annat specificeras och motiveras vilka bestående kostnadsbesparingar man förväntas uppnå. Utvecklingsarbetet skall alltså leda till att de nuvarande kostnaderna minskar. I många fall är genomförandet av utvecklingsprojekt ett långsiktigt arbete som kan räcka t.o.m. åtskilliga år. Följaktligen kan utvecklingsunderstödet fördelas på flera år.

När det gäller att bestämma understödets storlek beaktas först och främst startkostnaderna för projektet samt de årliga driftskostnaderna. På understödsbeloppet inverkar dessutom storleken på de förväntade besparingarna (ju större den kalkylerade besparingen är, desto större blir utvecklingsunderstödet). Understöd kan beviljas för högst fyra år. Det första året beviljas församlingen understöd på basis av dels startkostnaderna och driftskostnaderna, dels besparingarna; under de följande tre åren beviljas understödet på basis av driftskostnaderna och besparingarna så, att understödet för dessa minskar med 25 procentenheter per år jämfört med det första året.

När det gäller att bedöma samarbetsprojekt och fastställa understöd på basis av dessa har domkapitlens utlåtanden en mycket stor betydelse.

Exempel 1

Församling A och församling B har båda en ungdomsarbetartjänst. Ungdomsarbetaren i församling A går i pension, och församlingen köper därefter av församling B 50 % av dess ungdomsarbeters arbetsinsats. Församlingarna ingår ett tillsvidare gällande samarbetsavtal om detta och räknar ut vilka besparingar samarbetsprojektet medför. De halverade löneutgifterna medför besparingar, medan bl.a. de ökade resekostnaderna orsakar kostnader. De kalkylerade besparingarna uppgår till 20 000 euro per år för vardera församlingen. Kyrkostyrelsens utvecklingsunderstöd bestäms då enligt följande:

	2006	2007	2008	2009	sammanlagt
Församling A	20 000	15 000	10 000	5 000	50 000
Församling B	20 000	15 000	10 000	5 000	50 000

Om församlingarna inrättar en ny gemensam tjänst utan att minska på den nuvarande personalen, är det inte fråga om ett sådant projekt för vilket Kyrkostyrelsen beviljar utvecklingsunderstöd. Ett dylikt samarbete resulterar inte i minskade kostnader; tvärtom ökar de.

Exempel 2

Församlingarna A, B och C inleder ett ekonomiförvaltningssamarbete. Startkostnaderna för projektet uppgår till 20 000 euro det första året, och de årliga driftskostnaderna till 10 000 euro. I och med projektet beräknas församling A spara 5 000 euro på projektet, församling B 10 000 euro och församling C 20 000 euro. Största delen av besparingarna gäller arbetskraftskostnaderna. Kyrkostyrelsens utvecklingsunderstöd bestäms då enligt följande:

	2006	2007	2008	2009	sammanlagt
Startkostnader	20 000				20 000
Driftskostnader	10 000	7 500	5 000	2 500	25 000
Församling A	5 000	3 750	2 500	1 250	12 500
Församling B	10 000	7 500	5 000	2 500	25 000
Församling C	20 000	15 000	10 000	5 000	50 000

Om församlingen köper sina ekonomiförvaltningstjänster från något företag är det inte fråga om ett sådant samarbetsavtal som Kyrkostyrelsen avser, utan detta betraktas som köp av en tjänst. Dylika köp av tjänster kan dock i vissa fall medföra en kalkylmässig besparing för församlingen, t.ex. i form av minskade arbetskraftskostnader. Om besparingarna för församlingen blir bestående till följd av en köptjänst, kan Kyrkostyrelsen som ett engångsbelopp bevilja ett utvecklingsunderstöd som motsvarar startkostnaderna för tjänsten.

2.2.2 Understöd för sammanslagning

Kalkylerat understöd för sammanslagning

Kalkylerat understöd för sammanslagning betalas i samband med alla sådana förändringar av församlingsindelningen som minskar församlingarnas antal. Antalet församlingar minskar när en församling går samman med en eller flera andra församlingar eller när församlingens område delas upp mellan andra församlingar.

Understödsbeloppet räknas ut på basis av medlemsantalet i de församlingar som ändringen gäller enligt följande:

Församlingens medlemsantal	Understöd euro/medlem (sammanslagning senast 1.1.2006)	Understöd euro/medlem (sammanslagning fr.o.m. 1.1.2007)
– 500	50	45
501–1000	45	40
1001–1500	40	35
1501–2000	35	30
2001–2500	30	25
2501–3000	25	20
3001–3500	23	18
3501–4000	22	17
4001–4500	17	12
4501–5000	15	10
5001–5500	13	8
5501–6000	10	5
6001–6500	7	4
6501–7000	5	3
7001 –	3	

För församlingar som går samman senast i början av år 2006 uträknas understödet för sammanslagning enligt följande: om beräkningsgrunden för församlingen överstiger 10 000 medlemmar, beaktas endast 10 000 i kalkylen. Det andra året utgör understödets belopp 80 % av beloppet för det första året, det tredje året 60 %, det fjärde året 40 % och det femte året 20 %.

Beträffande församlingar som går samman i början av år 2007 och därefter uträknas understödet för sammanslagning enligt följande: om beräkningsgrunden för församlingen överstiger 7 000 medlemmar, beaktas endast 7 000 i kalkylen. Det andra året utgör understödets belopp 80 % av beloppet för det första året, det tredje året 60 %, det fjärde året 40 % och det femte året 20 %.

När det gäller församlingar som går samman i början av år 2007 och därefter höjs understödet för sammanslagning med 10 %, om det är fråga om en sammanslagning över kommungränserna, dvs. inte i samband med en kommunsammanslagning.

Understöd beviljas bara för bildande av enskilda församlingar. Understöd för bildande av kyrklig samfällighet beviljas endast på särskilda, t.ex. språkliga grunder.

Om församlingar som hör till en samfällighet går samman, utgör understödsbeloppet hälften av ovan nämnda belopp.

Församlingarna anhåller inte särskilt om kalkylerat understöd för sammanslagning. Kyrkostyrelsen beviljar understödet för hela tiden omedelbart efter att medlemsantalet i de sammangående församlingarna i slutet av det år som föregår sammanslagningen klarlagts.

Extra verksamhetsunderstöd

Om en församling som går samman senast i början av år 2006 har fått antingen komplettering av skatteintäkterna eller verksamhetsunderstöd enligt prövning under det år som föregår sammanslagningen, betalas till församlingen under fem år ett lika stort understöd som för det år som föregick sammanslagningen, oberoende av den nya ekonomiska enhetens ekonomiska ställning. När det gäller församlingar som går samman i början av år 2007 och därefter betalas extra verksamhetsunderstöd endast för tre år.

De ovan nämnda understöden (understöd för sammanslagning och extra verksamhetsunderstöd) beaktas inte som nedskärningar då man beräknar kompletteringen av skatteintäkterna.

Församlingarna anhåller inte särskilt om extra verksamhetsunderstöd. Kyrkostyrelsen beviljar understöden automatiskt i samband med fördelningen av komplettering av skatteintäkterna och verksamhetsunderstöd enligt prövning.